

Minja Koskelan pitämä vasemmistoliiton ryhmäpuheenvuoro eduskunnassa budjettikeskustelussa 22.9.2026:

Arvoisa puhemies,

Kun valtiovarainministeriltä kysyttiin budjettiriihen tiedotustilaisuudessa, vahvistaako ensi vuoden budjetti julkista taloutta, valtiovarainministeri kiersi kysymyksen. Näin siitä huolimatta, että asiaa kysyttiin kahdesti.

Toimittajat tekivät sitten työnsä ja olivat erikseen yhteydessä valtiovarainministeriön virkamiehiin. Niin saatiin vastaus, jota hallitus halusi pimittää: Vuodelle 2027 tehdyt budjettipäätökset heikentävät julkista taloutta 350 miljoonalla. Hallitus ei siis enää nettosopeuta julkista taloutta kautensa viimeisenä vuotena, vaan heikentää talouden tilaa tietoisella vaalibudjetilla.

Merkittävin julkista taloutta heikentävä hallituksen päätös on yhteisöveroalennus, joka vähentää verotuloja lähes miljardin vuosittain. Tutkimustiedon mukaan lähes kaikki hyödyt tästä alennuksesta kohdistuvat suurituloisimpaan 10 prosenttiin suomalaisista. Kyse on siis jälleen hyväosaisten hellimisestä köyhien kustannuksella.

Perusteluna veroalelle tarjotaan talouskasvun tukemista, mutta tutkimukset eivät tätä argumenttia tue. Tämä on arvovalinta ja tietoista luokkapolitiikkaa.

Arvoisa puhemies,

hallituksen kaava on jo tuttu: silloin kun oikeisto haluaa leipoa veronalennuksia rikkaille kavereilleen, he puhuvat talouskasvun tärkeydestä. Etuja perustellaan joko talouskasvun vauhdittamisella tai sillä, että orastavaa kasvua ei saa pelotella pois.

Tällaisella argumentaatiolla hallitus pyrkii oikeuttamaan satojen miljoonien veroalennukset hyväosaisille vuosi toisensa jälkeen. Olipa kyseessä sitten solidaarisuusveron alarajan nostaminen, marginaaliveroasteiden laskeminen tai yhteisöveroalennus, niin isotuloisten uusiin etuihin on aina varaa.

Samat argumentit eivät kuitenkaan päde silloin, kun puhe on pienituloisista. Kun keskustelu kääntyy sairaisiin, työttömiin tai vaikkapa opiskelijoihin, ääni kellossa muuttuu. Silloin holtiton velkaantuminen oikeuttaa jopa kaikkein epäinhimillisimmät leikkaukset.

Tätä, arvoisa puhemies, on oikeistolainen talouspolitiikka:

Leikataan hyvinvointivaltion keskeisimmistä palveluista ja pienituloisten perheiden hyvinvoinnista, jotta voidaan jakaa veronalennuksia rikkaille. Valtion talouden vahvistamisen kanssa sillä ei ole mitään tekemistä, mikä näkyy vuoden 2027 budjettiesityksessä, joka on valtiontaloutta HEIKENTÄVÄ. Vaalien lähestyessä hallituksen soisi olevan edes rehellinen siitä, että se harjoittaa ideologiansa mukaista politiikkaa. Sen sijaan meille tarjotaan sekoilua, jossa joka toinen päivä murehditaan velkaantumista ja leikataan pienituloisilta, ja joka toinen päivä juhlietaan kasvua ja jaetaan hyväosaisille veronalennuksia.

Ja tämä on se sama hallitus, joka yritti myydä muille puolueille ja Suomen kansalle velkajarrua. Muut puolueet ostivat sen, vaikka joitain heistäkin on alkanut jälkikäteen kaduttamaan, mistä toki kiitän, koska sopimus oli alkujaankin järjetön. Myös oikeistohallitus on alkanut pakitella itse luomastaan sopimuksesta, mikä näkyy tässä budjetissa holtittomana ja hyödyttömänä yhteisöveroalena sekä siinä, että se heikentää julkista taloutta.

On myös täysin älytöntä, että hallitus, joka on itse nettosopeuttanut noin kolme miljardia, yrittää sitoa seuraavan hallituksen nettosopeuttamaan 8-11 miljardia yhdessä vaalikaudessa. Yhtä järjetöntä on, että ylipäänsä missään puolueessa kuvitellaan tämän olevan mahdollista ilman, että tehdään hyvinvointivaltiolle pysyvää haittaa.

Orpo-Purran hallitus on jo pistänyt hyvinvointivaltion polvilleen noin kolmen miljardin nettosopeutuksella. Nettosopeutuksen triplaaminen ensi vaalikauden aikana on utopiaa. Tai pikemminkin dystopiaa, kun ajattelee minkälaista tuhoa niin massiivisella sopeutuksella saataisiin aikaiseksi.

Arvoisa puhemies,

Ensi vuoden budjetissaan oikeistohallitus leikkaa sote-rahoitusta jälleen yli 200 miljoonalla. Samaan aikaan palveluita karsitaan ja asiakasmaksuja korotetaan. Sosiaali- ja terveysministeri Wille Rydman on sanonut, että mieluummin korotetaan asiakasmaksuja kuin leikataan palveluista, mutta tosiasiasa hallitus on tehnyt molempia. Kohta suomalaiset maksavatkin "Rydmanin hintoja" heikommista palveluista, kun esimerkiksi terveyskeskusk maksut lähes kaksinkertaistuvat verrattuna hallituskauden alkuun. Kun samalla jaetaan veroaleja rikkaille, niin siinäpä ovatkin hallituksen arvot tyrkylä hopeatarjottimella.

Arvoisa puhemies,

oikeistohallituksen budjetti ei sisällä ratkaisuja käsistä täysin karanneeseen työttömyyskriisiin, joka uhkaa kloonistua. Suojaosien palauttaminen olisi ollut pieni askel oikeaan suuntaan, mutta hallitus päätti sulkea silmät ja korvat työmarkkinoiden todellisuudelta ja tutkimustiedolta.

Luvut puhukoot puolestaan: piti tulla 100 000 uutta työllistä, tulikin EU-maiden korkein työttömyys.

Hallituksen työllisyyspolitiikka on täysin epäonnistunut.

Arvoisa puhemies,

Me vasemmistoliitossa haluamme olla avoimia omista arvoistamme. Meistä on häpeällistä, että Suomen kaltaisessa kehittyneessä taloudessa hallitus on leikkauksillaan saanut asunnottomuuden, eriarvoisuuden ja köyhyyden kasvuun.

Me näemme että julkisen sopeuttamisen talkoisiin tulisi osallistaa ihmiset kanto- ja maksukykynsä mukaan.

Meistä pohjoismainen hyvinvointivaltio on säilyttämisen arvoinen ja jos sopeutuksessa pitää valita sen välillä leikataanko palveluista ja pienituloisilta VAI verotetaanko miljonäärejä ja ympäristöhaittoja niin me valitsemme jälkimmäisen.

Arvoisa puhemies,

kevään 2027 eduskuntavaaleissa päätetään, mihin suuntaan Suomea halutaan viedä.

Todella moni suomalainen on jo nähnyt oikeistohallituksen sumutuksen läpi ja ihmiset ovat läpeensä kyllästyneet sen aiheuttamaan kurjuuskierteeseen. Ensi vuonna meillä on vihdoinkin ja viimein uusi hallitus, joka pääsee korjaamaan tämän hallituksen aiheuttamaa tuhoa. Jos vasemmistoliitto on hallituksessa lupaamme, että korjaustyöt alkavat pohjoismaisen hyvinvointivaltion peruspilareista.